

Dosarul nr. 2ra-556/19

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul Fălești (jud. R. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Ala Cobăneanu

examinând recursul declarat de Iulia Punga

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei sat. Pîrlița r-nul Fălești împotriva Iuliei Punga cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Iulia Punga, casată integral hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 18 decembrie 2017, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești a depus cerere de chemare în judecată împotriva Iuliei Punga, intervenienți accesorii Nicolai Neagu, Petru Cecan și Vera Osadța cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 22 august 2017, un grup de locuitori ai sat. XXXXX r-nul XXXXX au înaintat o cerere în adresa Primăriei, cu solicitarea de a fi luate măsuri cu Iulia Punga, care a interzis accesul la fântâna publică construită de săteni pe teren public.

În vederea soluționării cererii menționate, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești a format o comisie, membrii căreia la 18 octombrie 2017 s-au deplasat la fața locului și au constatat că terenul proprietate publică cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²), pe care este situată o fântână de deservire cu apă potabilă, a fost îngradit de pârâtă cu plasă metalică cu înălțimea de 2 m, fapt ce îngreunează folosirea fântânii de către săteni.

În situația creată, au avut loc mai multe negocieri cu Iulia Punga pentru a înlătura obstacolele create, care însă nu au avut succes.

Ca urmare, la 11 septembrie 2017, în adresa pârâtei a fost înaintată o cerere prealabilă, prin care a fost solicitată înlăturarea obstacolelor în folosirea de către săteni a terenului public, din preajma gospodăriei acesteia, cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²) pe care este situată fântâna.

A remarcat că, deși cererea prealabilă a fost recepționată de către destinatar la 12 septembrie 2017, în mod tacit, pârâta a refuzat înlăturarea obstacolelor create, respectiv, și soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 376 Cod civil, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, obligarea Iuliei Punga, pe cheltuiala proprie, să înlătore obstacolele în folosirea publică a terenului public, din vecinătatea gospodăriei ei, cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²), pe care este situată o fântână, precum și încasarea din contul Iuliei Punga în beneficiul Primăriei sat. Pîrlița r-nul Fălești a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Bălți sediul Fălești, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost obligată Iulia Punga să înlătore obstacolele în folosirea publică cu acces liber a fântânii publice amplasate pe sectorul de teren cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²) din terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX ce aparține cu drept de proprietate Iuliei Punga, urmând să scoată pe cheltuiala sa porțiunea de gard din plasă metalică cu care a îngrădit fântâna dinspre str. XXXXX din sat. XXXXX r-nul XXXXX.

Au fost încasate de la Iulia Punga în beneficiul Primăriei sat. Pîrlița r-nul Fălești cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 100 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Iulia Punga, casată integral hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea a fost admisă.

A fost obligată Iulia Punga să înlătore obstacolele în folosirea fântânei amplasate pe teren public, prin scoaterea gardului din plasă metalică care îngrădește accesul la fântână.

La 17 ianuarie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Iulia Punga a declarat recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată, contradictorie și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel în mod eronat a aplicat normele de drept material, greșit a apreciat circumstanțele pricinii, fără a da apreciere corespunzătoare probelor și a stabili natura raportului litigios, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

A precizat că prima instanță a stabilit cert că lotul de pământ pe care este situată fântâna îi aparține ei cu drept de proprietate privată, iar instanța de apel, în

baza acelorași probe, a stabilit contrariul, indicând că lotul de pământ pe care este amplasată fântâna aparține administrației publice locale.

Astfel, în cadrul examinării cauzei, intimatul nu a prezentat nicio probă pentru a dovedi dreptul său încălcat, precum și faptul că deține în proprietate terenul public, în vecinătatea gospodăriei ei, cu suprafața de 0,0003 ha pe care este amplasată o fântână.

Nici intimatul și nici instanța de apel nu au putut identifica presupusul teren prin indicarea numărului cadastral sub care acesta ar fi fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile, întinderea acestuia, configurația în raport cu hotarele limitrof ale terenului ce-i aparține.

A accentuat că a prezentat instanței certificatul din 26 ianuarie 2018 eliberat de IP „Agenția Servicii Publice”, Serviciul cadastral teritorial „Fălești” în privința bunului imobil cu nr. cadastral XXXXX și titlul deținătorului de teren nr. 723 din 18 februarie 1994 din care expres rezultă că este proprietarul lotului de teren cu suprafața de 0,3093 ha, care include în sine porțiunea de teren cu suprafața de 0,0003 ha îngrădită cu plasă metalică pe care se află fântâna.

Instanța de apel, contrar art. 122 alin. (1) CPC, în lipsa unui act întocmit în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (1) lit. a), b), 16 și 18 din Legea cadastrului bunurilor imobile, ce ar dovedi că dânsa a depășit hotarele terenurilor deținute de ea și îngrădite cu plasă metalică și nu corespund titlului eliberat pe numele tatălui său și ulterior moștenit de ea, a concluzionat eronat precum că terenul litigios aparține administrației publice locale.

Prin urmare, nefiind proprietar al terenului, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești nu poate pretinde înlăturarea obstacolelor în gestionarea lotului de teren ce nu-i aparține și nici pretinde la calitatea procesuală de reclamant.

Cu referire la prevederile art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 46 alin. (1), (2) din Constituția RM, art. 315 alin. (1) și 316 alin. (1), (2) Cod civil, a menționat că a prezentat probe de lipsă a cauzei de utilitate publică, prin Actul de constatare a faptelor și stărilor de fapt nr. 4 din 11 aprilie 2018.

Având în vedere prevederile art. 240 alin. (3) CPC, instanțele de judecată ierarhic inferioare au ieșit din limita cerințelor invocate în cererea de chemare în judecată și au adoptat o soluție în afara limitelor pretențiilor, or, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești a solicitat înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului public, din vecinătatea gospodăriei ei, cu suprafața de 0,0003 ha, pe care este situată o fântână, pe când instanța de apel a decis înlăturarea obstacolelor în folosirea fântânii amplasate pe teren public, prin scoaterea gardului de plasă metalică care îngrădește accesul la fântână.

Astfel, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au constatat și nu au elucidat integral circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat norma de drept, încălcând astfel normele de drept material și procedural.

La 14 martie 2019, prin intermediul Oficiului Poștal, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești a depus referință la recursul declarat de Iulia Punga, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 21 noiembrie 2018, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f. d. 203), fiind recepționată de recurentă la 23 noiembrie 2018, ceea ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 205).

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 ianuarie 2019 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din materialele cauzei rezultă că, Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești înaintând acțiunea în judecată împotriva Iuliei Punga a solicitat obligarea acesteia, pe cheltuiala proprie, să înlăture obstacolele în folosirea publică a terenului public, din vecinătatea gospodăriei ei, cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²), pe care este situată o fântână.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză prima instanță, prin hotărârea din 25 mai 2018 a admis parțial acțiunea, obligând-o pe Iulia Punga să înlăture obstacolele în folosirea publică cu acces liber a fântânii publice amplasate pe sectorul de teren cu suprafața de 0,0003 ha (9 m²) din terenul aferent cu nr. cadastral XXXXX ce-i aparține acesteia cu drept de proprietate, ultima urmând să scoată, pe cheltuiala sa, porțiunea de gard din plasă metalică cu care a îngrădit fântâna dinspre str. XXXX din sat. XXXXX r-nul XXXXX.

Judecând apelul declarat de către Iulia Punga, instanța de apel l-a admis și, casând hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătoriei Bălți sediul Fălești, a emis o nouă hotărâre prin care a admis acțiunea, cu obligarea Iuliei Punga să înlăture obstacolele

în folosirea fântânei amplasate pe teren public, prin scoaterea gardului din plasă metalică care îngreuează accesul la fântână.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, instanța de recurs constată că, contrar prevederilor art. 239 CPC și art. 241 alin. (5) CPC, concluziile instanței de apel sunt expuse în decizia recurată într-o formă evazivă, incertă, fără a fi dată o apreciere cuvenită motivelor invocate în cererea de apel în raport cu materialul probator reținut de prima instanță, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect.

Or, art. 373 alin. (1) și (2) CPC, prevede că instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță; instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

De altfel, analiza pe care judecătorul o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

La caz, instanța de recurs reține că contrar acestor prevederi și dispozițiilor conținute în art. 373 alin. (6) CPC, instanța de apel judecând apelul a depășit limitele cererii de apel.

Astfel, la caz se va reține că, temei de depunere a cererii de chemare în judecată de Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor puse de către Iuliei Punga în folosirea fântânii prin îngreuirea acesteia cu o plasă de metal, a constituit faptul că fântâna a fost construită pe teren public de săteni.

Este de menționat că examinând cauza, prima instanță, deși a obligat-o pe Iulia Punga să înlătore obstacolele în folosirea publică cu acces liber a fântânii publice amplasate, a constatat că fântâna în litigiu se află pe terenul proprietate privată a ultimei.

Instanța de apel, însă, admitând apelul depus de către Iulia Punga a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre, constatând că terenul pe care este amplasată fântâna în litigiu aparține autorității publice locale.

Ca consecință, este indubitabil că soluția instanței de apel constituie o agravare a situației apelantei Iulia Punga, fiindu-i creată o poziție mai dificilă în propria cale de atac, or, dânsa nu a contestat cu apel hotărârea primei instanțe și în partea prin care a fost constatat că fântâna în litigiu se află pe terenul proprietate ei privată, deși Primăria sat. Pîrlița r-nul Fălești a susținut, atât în cererea de chemare în judecată, cât și în ședința de judecată a primei instanțe că terenul pe care este amplasată fântâna în litigiu aparține autorității publice locale.

Astfel fiind, faptul dat înfrânge regula consacrată în dispozițiile art. 373 alin. (6) CPC, potrivit căroră apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Or, hotărârea din 25 mai 2018 a Judecătorei Bălți sediul Fălești a fost contestată cu apel doar de către Iulia Punga.

În această ordine de idei este cert că consecința juridică pe care o produce exercitarea apelului constând în faptul că instanța de apel, judecând cauza, nu poate crea celui care a folosit calea de atac o situație mai grea decât cea care rezultă din hotărârea atacată, urmează a fi respectată, fapt ce impune necesitatea casării deciziei instanței de apel cu remiterea prezentei cauze spre rejudecare în instanța de apel.

Față de cele de preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și de a remite cauza spre rejudecare în instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Iulia Punga.

Se casează integral decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Primăriei sat. Pîrlița r-nul Fălești împotriva Iuliei Punga cu privire la obligarea înlăturării obstacolelor și încasarea cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Ala Cobăneanu